Dosar nr.2a-1110/2024 judecătoria Drochia, sediul Glodeni, judecător V.Nogai

D E C I Z I E

10 aprilie 2025
mun.Bălţi

Colegiul civil şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Nord

În componenţa:
Preşedintele şedinţei, judecător Stanislav Grosu
Judecători Alina Ţihonschi şi Radu Holban
Grefier Natalia Pasat

examinând în şedinţă publică apelul declarat de Zuzu Valeriu, în persoana reprezentantului, avocat Barbăscumpă Dumitru, împotriva hotărârii Judecătoriei Drochia, sediul Glodeni din 08 mai 2024, adoptată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Zuzu Valeriu către Bandalac Ion cu privire la apărarea onoarei şi demnităţii şi încasarea cheltuielilor de judecată,-

c o n s t a t ă:

Pretenţiile reclamantului:

1. La data de 25 septembrie 2023, Zuzu Valeriu, în persoana reprezentantului, avocat Barbăscumpă Dumitru, a depus cererea de chemare în judecată împotriva lui Bandalac Ion cu privire la apărarea onoarei şi demnităţii.
2. În motivarea cererii reclamantul a indicat, că prezenta cerere de chemare în judecată este formulată în contextul încălcărilor grave a onoarei şi demnităţii reclamantului Zuzu Valeriu de către pârâtul Bandalac Ion ***** în legătură cu declaraţiile ultimului, vociferate în cadrul înregistrării video/audio efectuate pe marginea unui reportaj de investigaţie plasat pe portalul cu acces public – crime-moldova.com (https://crime-moldova.com/2023/08/06/ video-istoria-unei-afaceripuse-pe-branci-sau-de-ce-pleaca-moldovenii-peste-hotare), dar şi pe canalul public de youtube al crime-moldova.com (https://www.youtube.com/watch?v= 8OcHufV9VI&t=2s).
3. Declaraţiile vociferate de Bandalac Ion constituie o încălcare obraznică a prevederilor articolelor 7 şi 12 din Legea cu privire la libertatea de exprimare nr.64 din 23.04.2010, art.15 din Constituţie, dar şi a articolelor 6 şi 10 din Convenţia Europeană pentru Drepturile Omului.
4. Mai indică, că prin înregistrarea video/audio nominalizată supra, se confirmă că Bandalac Ion ***** a răspândit următoarele relatări false, care conţin injurie şi care nu corespund adevărului şi încalcă grav onoarea şi demnitatea lui Zuzu Valeriu, după cum urmează: „(min.1.18)…el e un mîrlan (cu referire la Zuzu Valeriu), mă scuzaţi, dar nu-i cenzurată''. „(min.1.30) Eu anul ista, anul trecut am fost pedepsit din pricina lui Zuzu cu 150.000 lei, au fost luate de pe spinarea mea, adică de pe SRL, pentru că a venit un executor judecătoresc cu hotărârea judecătorească. Eu aveam semănat în anul acela, îs vinovat că nu trebuia să mă leg cu dânsul. Doar noi am avut contract verbal pe telefon …''. „(min.02:58) … 10.000 lui fic-sa i-am dat în numerar''. „(min.03:18) … dap am avut judecată în prima instanţă, nişti aberaţii care nu încap în capul unui om sănătos, aista nu-i om sănătos (cu referire la Zuzu Valeriu)''. „(min.04:13) …ce prostește el atât lume și poartă lumea și

judecătorii săracii tocmai îi doare capul când se uită acolo ce prostie scrie''. „(min.04:25) … de ce nu plătește impozitele la Primărie, da el î-i dator la toată lumea''. „(min.07:53) …de la și pornește mîrlanul ista Zuzu …''. „(min. 10:30) … am fost amăgit de dânsul idiotul cu 3 hectare și 30 sote am plătit, i le-am dat degeaba și el le-a folosit''. „(min.13:38) … știu că multă lume, cum zice rusul, o Паставлит. Spune storojului că e mașina ceea de spălat sau plita de gaz și duo acasă și pe urmă sună la poliție că duceți-vă la acela acasă că ni-o furat astă-ia. Îi cheamă la vânătoare, știu cazuri, îi cheamă la vânătoare nelegală, el (cu referire la Zuzu Valeriu) organiza vânătoarea nelegală și suna la poliție veniți și … asta ia. Eu, spre fericirea mea, nu sânt vânător, nici pescar, dar multe a făcut așa idiot (cu referire la Zuzu Valeriu)".

5. A mai adăugat, că având în vedere declarațiile de mai sus, consideră că scopul concret urmărit de Bandalac Ion a fost cel de a ponegri imaginea lui Zuzu Valeriu, de a-i leza onoarea și demnitatea, plasând numele acestuia în spațiu public, accesibil unui număr mare de persoane și aducând un șir de învinuirii nefondate și neprobate, compromițându-l în fața persoanelor care-l cunosc.

6. Totodată, declarațiile făcute de Bandalac Ion sânt lipsite de bază factologică, iar în situați în care totuși există careva probe, acestea trebuie să fie obligatoriu prezentate pentru a le stabili pertinența și veridicitatea, Bandalac Ion ***** este obligat să probeze fiecare declarație spusă cu referire la Zuzu Valeriu.

7. Mai indică, că având în vederea procedura prealabilă obligatorie stabilită conform prevederilor legale de mai sus, reclamantul a expediat în adresa pârâtului o cerere prealabilă în temeiul art.16 alin.(1) din Legea nr.64/2010.

8. Prin cererea prealabilă i s-a solicitat lui Bandalac Ion ***** să prezinte probe în susținerea afirmațiilor sale în termenul stabilit de lege, iar în caz contrar, va trebui ca în termen de 15 zile să dezmintă informația denigratoare și injurioasă, cu exprimarea scuzelor față de Zuzu Valeriu pe același format, adică prin plasarea pe portalul public – crime-moldova.com, în caz contrar, pârâtul a fost preîntîmpinat că în termenul stabilit de lege va fi înaintată împotriva lui o acțiune civilă în instanța de judecată în vederea apărării și restabilirii dreptului lezat. Cererea prealabilă a fost recepționată de pârât la data de 18.08.2023, fapt care se confirmă prin avizul poștal de recepție, însă, până la momentul de față Bandalac Ion nu a reacționat nici într-un fel la aceasta, pârâtul nu a binevoit nici măcar să dea un răspuns la cererea prealabilă, dar pur și simplu a ignorant-o.

9. Mai invocă recurentul, că prin cererea prealabilă pârâtul a fost preîntâmpinat că în instanța de judecată se va solicita suplimentar și compensarea cheltuielilor de judecată care vor fi suportate de reclamant, inclusiv cheltuieli pentru asistență juridică acordată de avocat, dar și se va pretinde încasarea de la Bandalac Ion ***** a prejudiciului moral cauzat în mărime de 50.000 lei.

10. În aceeași ordine de idei art.29 din Legea nr.64/2010 stabilește că instanța de judecată va acorda o compensație de natură să aducă satisfacție persoanei lezate, trebuie să existe o graniță echitabilă între dreptul la libertatea de exprimare și dreptul la onoare, demnitate și reputație profesională, dar și hotarul între permis și blamabil, urmează ca instanța de judecată să ia în considerație argumentul solid al reclamantului potrivit căruia informația prezentată de Bandalac Ion ***** este lipsită de substrat factologic rezonabil, este falsă și a avut scop clar – defăimarea lui Zuzu Valeriu, cauzând în așa mod un prejudiciu moral deosebit de mare reclamantului prin menționarea cu rea-credință a numelui acestuia în spațiul public, fapt ce i-a compromis imaginea în fața rudelor,

prietenilor, altor persoane care-l cunosc, acest prejudiciu este evaluat de reclamant în mărime de 50.000 lei.

11. Astfel, reclamantul solicită:

- admiterea cererii de chemare în judecată.
- recunoaşterea ca false şi defăimătoare, care lezează onoarea şi demnitatea reclamantului Zuzu Valeriu, următoarele afirmaţii răspândite de pârâtul Bandalac Ion în cadrul întregistrării video/audio plasate pe portalul public - crime-moldova.com (https://crime-moldova.com/2023/08/06/video-istoria-unei-afaceri-puse-pe-brancisau-de-ce-pleaca-moldovenii-peste-hotare) după cum urmează: „(min.1.18)…el e un mîrlan (cu referire la Zuzu Valeriu), mă scuzaţi, dar nu-i cenzurată''. „(min.1.30) Eu anul ista, anul trecut am fost pedepsit din pricina lui Zuzu cu 150.000 lei, au fost luate de pe spinarea mea, adică de pe SRL, pentru că a venit un executor judecătoresc cu hotărârea judecătorească. Eu aveam semănat în anul acela, îs vinovat că nu trebuia să mă leg cu dânsul. Doar noi am avut contract verbal pe telefon …''. „(min.02:58) … 10.000 lui fic-sa i-am dat în numerar''. „(min.03:18) … dap am avut judecată în prima instanţă, nişti aberaţii care nu încap în capul unui om sănătos, aista nu-i om sănătos (cu referire la Zuzu Valeriu)''. „(min.04:13) …ce prosteşte el atât lume şi poartă lumea şi judecătorii săracii tocmai îi doare capul când se uită acolo ce prostie scrie''. „(min.04:25) … de ce nu plăteşte impozitele la Primărie, da el î-i dator la toată lumea''. „(min.07:53) …de la şi porneşte mîrlanul ista Zuzu …''. „(min. 10:30) … am fost amăgit de dânsul idiotul cu 3 hectare şi 30 sote am plătit, i le-am dat degeaba şi el le-a folosit''. „(min.13:38) … ştiu că multă lume, cum zice rusul, o Паставлит. Spune storojului că e maşina ceea de spălat sau plita de gaz şi duo acasă şi pe urmă sună la poliţie că duceţi-vă la acela acasă că ni-o furat astă-ia. Îi cheamă la vânătoare, ştiu cazuri, îi cheamă la vânătoare nelegală, el (cu referire la Zuzu Valeriu) organiza vânătoarea nelegală şi suna la poliţie veniţi şi … asta ia. Eu, spre fericirea mea, nu sânt vânător, nici pescar, dar multe a făcut aşa idiot (cu referire la Zuzu Valeriu)".
- obligarea pârâtului Bandalac Ion ***** să dezmintă personal şi public afirmaţiile răspândite de el în cadrul înregistrării video/audio plasate pe portalul public – crime-moldova.com (https://crime-moldova.com/2023/08/06/videoistoria-unei-afaceri-puse-pe-branci-sau-de-ce-pleaca-moldovenii-peste-hotare) care vizează pe Zuzu Valeriu, ca fiind defăimătoare, false cu următorul text: „Eu, Bandalac Ion *****, dezmint informaţiile expuse şi răspândite de mine în cadrul înregistrării video/audio plasate pe portalul public - crime-moldova.com (https://crime-moldova.com/2023/08/06/video-istoria-unei-afaceri-puse-pe-brancisau-de-ce-pleaca-moldovenii-peste-hotare) după cum urmează:
  - Dnul Zuzu Valeriu nu m-a dus pe mine în eroare cu referire la folosinţa terenurilor agricole care aparţin acestuia;
  - Dnul Zuzu Valeriu nu a amăgit alte persoane;
  - Fiica Dlui Zuzu Valeriu nu a primit de la mine suma de 10.000 lei;
  - Dnul Zuzu Valeriu nu a pus în situaţie alte persoane prin încriminarea neîntemeiată a faptelor de sustragere de bunuri;
  - Dnul Zuzu Valeriu nu a dat indicaţie paznicului să ducă acasă maşina de spălat sau plita de gaz pentru ca pe urmă să sesizeze poliţia cu privire la sustragere;
  - Dnul Zuzu Valeriu nu a organizat vânătoarea nelegală pentru ca pe urmă să sesizeze poliţia cu privire la faptul vânătorii ilegale.

- obligarea pârâtului Bandalac Ion să asigure publicarea video/audio a dezminţirii conform textului de mai sus pe acelaşi mijloc de informare în masă, portalul public – crime-moldova.com.
- obligarea pârâtului Bandalac Ion să achite în beneficiul reclamantului Zuzu Valeriu a prejudiciului moral în mărime de 50.000 lei.
- încasarea din contul pârâtului Bandalac Ion în beneficiul reclamantului Zuzu Valeriu a cheltuielilor de judecată, compuse din taxa de stat şi cheltuielile de asistenţă juridică, dar şi a altor cheltuieli de judecată care vor putea să apară în legătură cu prezentul proces.

Poziţia instanţei de fond:

12. Prin hotărârea Judecătoriei Drochia, sediul Glodeni din 08 mai 2024 s-a respins ca neîntemeiată acţiunea înaintată de Zuzu Valeriu către Bandalac Ion cu privire la apărarea onoarei şi demnităţii.

Solicitarea apelantului:

13. Nefiind de acord cu soluţia instanţei de fond, la data de 22 mai 2024, Zuzu Valeriu, în persoana reprezentantului, avocat Barbăscumpă Dumitru, a depus apel nemotivat împotriva hotărârii instanţei de fond, solicitând admiterea integrală a cererii.

14. Prin încheierea Colegiului Civil al Curţii de Apel Bălţi din 28 octombrie 2024 nu s-a dat curs cererii de apel depusă de apelantul Zuzu Valeriu, acordîndu-se termen pentru înlăturarea neajunsurilor.

15. La data de 18 noiembrie 2024, apelantul Zuzu Valeriu, prin intermediul avocatului Barbăscumpă Dumitru, a depus apelul motivat, prin care a solicitat casarea hotărârii instanţei de fond, cu adoptarea unei noi hotărâri prin care cererea de chemare în judecată să fie admisă.

Argumentele părţilor:

16. În motivarea cererii de apel, apelantul Zuzu Valeriu a invocat că nu este deacord cu hotărârea adoptată şi o consideră neîntemeiată şi posibilă casării.

17. Menţionează, că prima instanţă a ignorat în totalitate argumentele invocate de reprezentantul lui Zuzu Valeriu că scopul concret urmărit de Bandalac Ion a fost cel de a ponegri imaginea lui Zuzu Valeriu, de a-i leza onoarea şi demnitatea, plasînd numele acestuia în spaţiul public, accesibil unui număr mare de persoane şi aducînd un şir de învinuiri nefondate şi neprobate, compromiţîndu-l în faţa persoanelor care îl cunosc.

18. Învederează apelantul că declaraţiile făcute de Bandalac Ion sunt lipsite de bază factologică, iar în situaţia în care, totuşi, ar fi existat careva probe, acestea trebuiau obligatoriu prezentate anume de la Bandalac Ion, pentru a putea fi stabilită pertinenţa şi veridicitatea acestora.

19. Prin urmare, Bandalac Ion era obligat să probeze fiecare declaraţie spusă cu referire la Zuzu Valeriu, fapt care aşa şi nu a fost realizat de către ultimul.

20. Notează apelantul că reieşind din principiul că trebuie să existe o graniţă echitabilă între dreptul la libertatea de exprimare şi dreptul la onoare, demnitate şi reputaţie profesională, dar şi hotarul între permis şi blamabil, urmează ca instanţa de apel să ia în consideraţie argumentul solid a lui Zuzu Valeriu, potrivit căruia informaţia prezentată de Bandalac Ion este lipsită de substrat factologic rezonabil, este falsă şi a avut

scop clar -defăimarea lui Zuzu Valeriu, cauzînd în aşa mod un prejudiciu moral deosebit de mare apelantului, prin menţinerea cu rea credinţă a numelui acestuia în spaţiul public, fapt ce ia compromis imaginea în faţa rudelor, prietenilor, altor persoane care-l cunosc. Acest prejudiciu a fost evaluat de apelant în mărime de 50.000,00 lei.

21. Învederează apelantul că practica CEDO a făcut o serie de aprecieri notabile în ceia ce priveşte proba prejudiciului moral, în sensul că proba faptei ilicite este suficientă, urmînd ca prejudiciu şi raportul de cauzalitate să fie prezumate. Jurispudenţa CEDO cel mai frecvent menţionează următoarele modalităţi de exprimare a prejudiciului moral: durerea, suferinţa şi rănile fizice şi psihice, sentimentul de anxietate, stres şi nelinişte, sentimentul de neputiinţă, sentimentul de frustrare, nedreptate şi umulinţă, starea de frică şi incertitudine de lungă durată, perturbarea vieţii ş.a.

22. În şedinţa instanţei de apel, reprezentantul apelantului Zuzu Valeriu, avocatul Barbăscumpă Dumitru, a solicitat admiterea apelului declarat, casarea hotărârii instanţei de fond, emiterea unei noi hotărâri prin care cererea de chemare în judecată să fie admisă.

23. Intimatul Bandalac Ion a solicitat să fie respins apelul înaintat cu menţinerea hotărârii instanţei de fond fără modificări.

Aprecierea instanţei de apel:

24. Analizând legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate, prin prisma argumentelor invocate de participanţii la proces şi a materialelor din dosar, Colegiul consideră apelul declarat drept neîntemeiat şi care urmează a fi respins din următoarele motive:

25. În conformitate cu art.385 lit.a) Cod de procedură civilă, instanţa de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul şi să menţină hotărârea primei instanţe.

26. Conform art.373 alin.(1) Cod de procedură civilă, instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă. (2) În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărîrea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces.

27. Astfel, prevederile legale enunţate în mod expres obligă instanţa de apel să verifice circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite şi este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei şi să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

28. Colegiul Civil reţine că instanţa de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil, reţinând-se rolul determinant al concluziilor sale, are obligaţia să examineze efectiv problemele esenţiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze la însuşirea motivelor instanţei inferioare. (Hirro Balani c. Spaniei, nr.18064/91 din 09.12.1994 §27; Georgiadis c. Greciei nr.21522/93 din 29.05.1997 §43).

29. Potrivit recomandărilor avizului nr.11 din 2008 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) în atenţia Comitetului de Miniştri al Consiliului Europei privind calitatea hotărârilor judecătoreşti, o motivaţie şi o analiză clară sunt cerinţele fundamentale ale hotărârilor judecătoreşti şi un aspect important al dreptului la un proces echitabil. Pentru a răspunde cerinţelor procesului echitabil, motivarea ar trebui să evidenţieze, că judecătorul a examinat cu adevărat chestiunile esenţiale ce iau fost prezentate.

30. Instanţa de apel menţionează că, art.6 din Convenţia Europeană a Drepturilor Omului garantează dreptul justiţiabilului la o hotărâre motivată sub aspectul instituirii obligaţiei instanţelor de judecată de a-şi argumenta hotărârile adoptate din perspectiva unei analize ample a circumstanţelor pricinii. Îndatorirea de a motiva coerent şi unitar hotărârea sub aspectul tuturor cererilor, fără a exista contradicţii între motivare şi dispozitiv, constituie o garanţie pentru justiţiabili, în faţa eventualului arbitrariu judecătoresc, fiind singurul mijloc prin care se dă posibilitatea de a putea exercita un eficient control judiciar.

31. În opinia Colegiului, prima instanţă a ţinut cont de aceste deziderate şi a adoptat o hotărâre bazată pe fundament temeinic şi materialul probator administrat.

32. Colegiul constată că, prima instanţa a determinat corect raportul juridic dedus judecăţii, circumstanţele importante pentru soluţionarea cauzei au fost stabilite şi elucidate pe deplin, probelor prezentate a dat apreciere completă, obiectivă şi sub toate aspectele, iar hotărârea este legală şi întemeiată, adoptată cu respectarea drepturilor şi intereselor legale ale participanţilor la proces.

33. Aşa dar, circumstanţele litigiului, aşa cum au fost constatate din suportul probatoriu administrat, pot fi rezumate după cum urmează: Pe canalul public de youtube https://www.youtube.com/watch?v=8OcHufV9VI&t=2s şi pe portalul cu acces public crime-moldova.com https://crime-moldova.com/2023/08/06/video-istoria-unei-afaceri-puse-pe-brancisau-de-ce-pleaca-moldovenii-peste-hotare, de către Bandalac Ion a fost publicată o înregistrare video/audio, unde pârâtul în privinţa lui Zuzu Valeriu a expus următoarele: „(min.1.18) … el e un mârlan, mă scuzaţi, dar nu-i cenzurată''. „(min.1.30) Eu anul ista, anul trecut am fost pedepsit din pricina lui Zuzu cu 150.000 lei, au fost luate de pe spinarea mea, adică de pe SRL, pentru că a venit un executor judecătoresc cu hotărârea judecătorească. Eu aveam semănat în anul acela, îs vinovat că nu trebuia să mă leg cu dânsul. Doar noi am avut contract verbal pe telefon …''. „(min.02:58) … 10.000 lui fiica-sa i-am dat în numerar''. „(min.03:18) … dap am avut judecată în prima instanţă, nişti aberaţii care nu încap în capul unui om sănătos, aista nu-i om sănătos''. „(min.04:13) … ce prosteşte el atât lume şi poartă lumea şi judecătorii săracii tocmai îi doare capul când se uită acolo ce prostie scrie''. „(min.04:25) … de ce nu plăteşte impozitele la Primărie, da el î-i dator la toată lumea''. „(min.07:53) …de la şi porneşte mîrlanul ista Zuzu …''. „(min. 10:30) … am fost amăgit de dânsul idiotul cu 3 hectare şi 30 sote am plătit, i le-am dat degeaba şi el le-a folosit''. „(min.13:38) … ştiu că multă lume, cum zice rusul, o Паставлит. Spune storojului că e maşina ceea de spălat sau plita de gaz şi duo acasă şi pe urmă sună la poliţie că duceţi-vă la acela acasă că ni-o furat astă-ia. Îi cheamă la vânătoare, ştiu cazuri, îi cheamă la vânătoare nelegală, el organiza vânătoarea nelegală şi suna la poliţie veniţi şi … asta ia. Eu, spre fericirea mea, nu sânt vânător, nici pescar, dar multe a făcut aşa idiot".

34. La data de 17 august 2023, Zuzu Valeriu a expediat în adresa lui Bandalac Ion o cerere prealabilă, prin care i-a cerut să dezmintă personal şi public afirmaţiile răspândite de el (f.d.13-14). Cererea prealabilă a fost recepţionată de Bandalac Ion la data de 18 august 2023 (f.d.15).

35. La data de 25 septembrie 2023, Zuzu Valeriu a înaintat prezenta cerere de chemare în judecată, unde s-a bazat pe faptul că acuzaţiile în postările de pe reţelele de socializare poartă un caracter defăimător care îi lezează onoarea, demnitatea şi reputaţia, cauzându-i un prejudiciu de imagine, deoarece informaţiile declarate şi relatate în postare de Bandalac Ion sunt fapte şi judecăţi de valoare fără un substrat factologic suficient.

36. Fiind învestită cu soluționarea cauzei în fond, prin hotărârea din 08 mai 2024, Judecătoriei Drochia, sediul Glodeni a respins cererea de chemare în judecată, ca neîntemeiată.

37. Raportând circumstanțele stabilite la normele legale ce guvernează speța, Colegiul Civil consideră că soluția fondului este justă, fiind bazată pe interpretarea și aplicarea corectă a dispozițiilor legale, precum și pe cercetarea obiectivă a materialelor dosarului, situație ce impune menținerea actului judecătoresc contestat.

38. Așa dar, în materie de drept, conform art.32 alin.(1), (2) din Constituția Republicii Moldova, oricărui cetățean îi este garantată libertatea gândirii, a opiniei, precum și libertatea exprimării în public prin cuvânt, imagine sau prin alt mijloc posibil. Libertatea exprimării nu poate prejudicia onoarea, demnitatea sau dreptul altei persoane la viziune proprie.

39. Potrivit art.16 alin.(1) Cod civil, orice persoană are dreptul la respectul onoarei, demnității și reputației sale profesionale, iar potrivit alin.(2) al aceluiași articol, orice persoană este în drept să ceară dezmințirea informației ce îi lezează onoarea, demnitatea sau reputația profesională dacă cel care a răspândit-o nu dovedește că ea corespunde realității.

40. În aceiași ordine de idei, instanța de apel menționează că, garanta exercitării dreptului la libera exprimare, precum și unui echilibru între asigurarea dreptului la libera exprimare și apărarea onoarei, demnității, reputației profesionale și vieții private și de familie ale persoanei reprezintă scopul Legii cu privire la libertatea de exprimare nr.64 din 23 aprilie 2010.

41. Conform art.2 din Legea cu privire la libertatea de exprimare nr.64 din 23.04.2010, termenii și expresiile utilizate în prezenta lege au următoarele semnificații:

defăimare – răspândirea informației false care lezează onoarea, demnitatea și/sau reputația profesională a persoanei;

răspândire a informației – proces de transmitere a informației către alte persoane (cel puțin către o persoană, exceptând persoana lezată);

informație – orice expunere de fapt, opinie sau idee sub formă de text, sunet și/sau imagine;

fapt – eveniment, proces sau fenomen care a avut sau are loc în condiții concrete de loc și timp și a cărui veridicitate poate fi dovedită;

judecată de valoare – opinie, comentariu, teorie sau idee care reflectă atitudinea față de un fapt, a cărei veridicitate este imposibil de dovedit;

judecată de valoare fără substrat factologic suficient – judecată de valoare care se bazează pe fapte care nu au avut loc sau pe fapte care au avut loc, dar a căror expunere este denaturată până la falsitate;

dezmințire – infirmare a relatărilor defăimătoare cu privire la fapte care nu corespund realității.

42. În conformitate cu art.3 alin.(1)-(4) al Legii sus citate, orice persoană are dreptul la libertatea de exprimare. Acest drept cuprinde libertatea de a căuta, de a primi și de a comunica fapte și idei. Libertatea de exprimare protejează atît conținutul, cît și forma informației exprimate, inclusiv a informației care ofensează, șochează sau deranjează. Exercitarea libertății de exprimare poate fi supusă unor restrângeri prevăzute de lege, necesare într-o societate democratică pentru securitatea națională, integritatea teritorială sau siguranța publică, pentru a apăra ordinea și a preveni infracțiunile, pentru a proteja

sănătatea şi morala, reputaţia sau drepturile altora, pentru a împiedica divulgarea de informaţii confidenţiale sau pentru a garanta autoritatea şi imparţialitatea puterii judecătoreşti. Restrîngerea libertăţii de exprimare se admite doar pentru protejarea unui interes legitim prevăzut la alin.(3) şi doar în cazul în care restrângerea este proporţională cu situaţia care a determinat-o, respectîndu-se echilibrul just dintre interesul protejat şi libertatea de exprimare, precum şi libertatea publicului de a fi informat.

43. Potrivit art.7 alin.(1) al Legii nr.64 din 23.04.2010 cu privire la libertatea de exprimare, orice persoană are dreptul la apărarea onoarei, demnităţii şi reputaţiei sale profesionale lezate prin răspândirea relatărilor false cu privire la fapte, a judecăţilor de valoare fără substrat factologic suficient sau prin injurie.

44. Potrivit art.7 alin.(2)-(7) al Legii nr.64 din 23.04.2010 cu privire la libertatea de exprimare, persoana lezată prin răspîndirea unor relatări cu privire la fapte poate fi restabilită în drepturi dacă informaţia cumulează următoarele condiţii: a) este falsă; b) este defăimătoare; c) permite identificarea persoanei vizate de informaţie. Persoana care se consideră lezată în modul stabilit la alin.(2) poate solicita rectificarea sau dezminţirea informaţiei, precum şi repararea prejudiciului moral şi material cauzat. Persoana lezată prin răspândirea unor judecăţi de valoare poate fi restabilită în drepturi dacă judecăţile de valoare cumulează următoarele condiţii: a) nu se bazează pe un substrat factologic suficient; b) au un caracter defăimător; c) permit identificarea persoanei vizate de informaţie. Persoana care se consideră lezată în modul stabilit la alin.(4) poate solicita rectificarea sau dezminţirea informaţiei, sau publicarea unei replici, precum şi repararea prejudiciului moral şi material cauzat. Se consideră injurie exprimarea care cumulează următoarele condiţii: a) exprimarea intenţionată verbală, scrisă sau nonverbală nu corespunde normelor de conduită general acceptate într-o societate democratică; b) permite identificarea persoanei vizate. Persoana care se consideră lezată în modul stabilit la alin. (6) poate solicita exprimarea scuzelor şi repararea prejudiciului moral şi material cauzat.

45. În acord cu art.24 alin.(1) Legii cu privire la libertatea de exprimare, reclamantul trebuie să dovedească următoarele: a) pîrîtul a răspîndit informaţia; b) informaţia îl vizează şi este defăimătoare; c) informaţia constituie o relatare cu privire la fapte şi este în esenţă falsă; sau d) judecata de valoare nu se bazează pe un substrat factologic suficient; e) existenţa şi cuantumul prejudiciului cauzat, iar potrivit alin.(2) articolului indicat, pârâtul trebuie să dovedească următoarele: a) informaţia nu este defăimătoare şi/sau nu îl vizează pe reclamant; b) informaţia constituie o judecată de valoare care se bazează pe un substrat factologic suficient; c) la momentul răspândirii informaţiei, deşi a luat toate măsurile de diligenţă, nu putea şti că prin acţiunile sale contribuie la răspândirea relatărilor false cu privire la fapte sau a judecăţilor de valoare fără substrat factologic suficient; d) informaţia răspândită este de interes public.

46. Articolul 25 din Legea menţionată, operează cu următoarele prezumţii: orice dubiu rezonabil cu privire la acordarea statutului de persoană privată sau publică se interpretează în favoarea acordării statutului de persoană publică. Orice dubiu rezonabil cu privire la acordarea statutului de interes public sau curiozitate se interpretează în folosul acordării statutului de interes public. Orice dubiu rezonabil cu privire la acordarea statutului de judecată de valoare sau relatare cu privire la fapte se interpretează în favoarea acordării statutului de judecată de valoare. Orice dubiu rezonabil cu privire la existenţa şi cuantumul prejudiciului moral se interpretează în favoarea acordării unei

compensaţii de 1 leu. Orice alt dubiu care nu este demonstrat conform regulilor prescrise de lege se interpretează împotriva restricţionării libertăţii de exprimare.

47. La acest subiect, Colegiul civil reţine şi faptul că, persoana care se consideră lezată poate solicita rectificarea sau dezminţirea informaţiei, precum şi repararea prejudiciului moral şi material cauzat, iar restabilirea persoanei în drepturi poate fi făcută numai în cazul în care s-a constatat cu certitudine că informaţia este falsă. Aspectul defăimător al informaţiei nu se prezumă, iar persoana care se consideră lezată urmează şi are obligaţia să dovedească că a suferit o atingere a personalităţi, a reputaţiei profesionale.

48. Reglementările similare sunt prevăzute şi la art.24 al Legii cu privire la libertatea de exprimare în conformitate cu care, sarcina probaţiunii este pusă pe seama reclamantului care trebuie să dovedească că pârâtul a răspândit informaţia, îl vizează şi este defăimătoare, informaţia constituie o relatare cu privire la fapte şi este în esenţă falsă, sau judecata de valoare nu se bazează pe un substrat factologic suficient, existenţa şi cuantumul prejudiciului cauzat.

49. În context, Colegiul civil reţine faptul că, libertatea de exprimare prevăzută de art.10 CEDO este una dintre libertăţile fundamentale, care are un rol special în orice societate democratică, putând fi catalogată chiar ca una dintre garanţiile acesteia, o condiţie a progresului acesteia şi ale dezvoltării fiecăruia. Libertatea de exprimare este atât un drept în sine, cât şi un drept absolut necesar pentru realizarea altor drepturi garantate de Convenţie şi acest drept cuprinde libertatea de opinie şi libertatea de a primi şi comunica informaţii ori idei, fără a exista limite frontaliere ori impuse de autorităţile publice.

50. În acest sens instanţa de apel reţine, în speţă, că sub rezerva paragrafului 2 din art.10, libertatea de exprimare este valabilă nu numai pentru informaţiile sau ideile primite favorabil ori considerate ca inofensive sau indiferente, dar şi cele pentru care rănesc, şochează sau neliniştesc, precum şi priveşte nu numai conţinutul informaţiilor dar totodată şi mijloacele de transmisiune sau de captare a acestora, deoarece orice restricţie adusă lor atinge dreptul de a primi şi comunica informaţii.

51. Prin coroborarea normelor de drept invocate, în contextul respectării drepturilor omului enunţate în Preambulul Convenţiei Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăţilor Fundamentale, Colegiul conchide că libertatea de exprimare nu este importantă numai prin valoarea sa intrinsecă, dar şi prin rolul central pe care îl joacă în respectarea altor drepturi înscrise în Convenţie, în particular, dreptul la protecţia reputaţiei şi a drepturilor altora.

52. Prin cadrul legal sus-menţionat, legislatorul consfinţeşte garanţiile juridico-civile de apărare a drepturilor personale nepatrimoniale ale persoanelor fizice şi juridice la onoare, demnitate şi reputaţie profesională, astfel că, în speţa dedusă judecăţii, urmează a fi stabilită existenţa unui echilibru între respectarea dreptului la libertatea de exprimare şi a dreptului la apărarea onoarei, demnităţii şi a reputaţiei profesionale.

53. Sub aspectul celor citate supra, este de menţionat că, imaginea unei persoane fizice, reprezintă aprecierea acesteia din partea societăţii, iar afirmaţiile care denigrează persoana, sunt acelea care nu corespund realităţii şi discreditează onoarea, demnitatea persoanei în opinia publică sau în opinia unor persoane din punctul de vedere al respectării legilor, principiilor morale ale societăţii.

54. Mai mult, legislatorul a diferenţiat 3 tipuri de lezare a onoarei, demnităţii sau reputaţiei profesionale care cad sub incidenţa acestuia: a) răspândirea relatărilor false cu

privire la fapte; b) răspândirea judecăţilor de valoare fără substrat factologic suficient şi c) injuria. Fiecare tip prezintă diferenţieri în regimul de apărare a persoanei lezate de această informaţie.

55. Răspunderea juridică pentru răspândirea relatărilor false cu privire la fapte se poate exercita prin două mijloace: 1) rectificarea sau dezminţirea informaţiei; 2) repararea prejudiciului moral şi material cauzat. Răspunderea juridică va fi dispusă doar în cazul în care vor fi întrunite toate cele trei condiţii enumerate în art.7 alin.(2) din Legea nr.64/2010.

56. Totodată, Colegiul civil menţionează că, dreptul la libera exprimare şi dreptul publicului de a primi informaţii prin intermediul mass-media, sunt garantate de Legea cu privire la libertatea de exprimare, dar şi art.32 din Constituţia Republicii Moldova, art.19 din Declaraţia universală a drepturilor omului şi de art.10 al Convenţiei pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentele.

57. Respectiv, în raport cu normele citate supra, Colegiul civil consideră că declaraţiile lui Bandalac Ion, publicate pe canalul youtube https://www.youtube.com/watch?v= 8OcHufV9VI&t=2s şi pe portalul cu acces public crime-moldova.com https://crime-moldova.com/2023/08/06/video-istoria-unei-afaceri-puse-pe-brancisau-de-ce-pleaca-moldovenii-peste-hotare, nu reprezintă altceva decât opinia intimatului, or, pretenţiile reclamantului/apelant expuse în această privinţă, se bazează doar pe modul de expunere a gândului de către pârâtul/intimat.

58. De altfel, în principiu, afirmaţiile care îl vizează pe Zuzu Valeriu, reprezintă judecăţi de valoare, or, Bandalac Ion şi-a expus opinia cu referire la unele aspecte legate de experienţa/relaţiile sale personale şi de afaceri cu Zuzu Valeriu, care s-au soldat cu nişte litigii, iar în acţiunile pârâtului lipsind tentativa de a-şi impune poziţia şi a-şi prezenta opinia ca fiind o realitate incontestabilă.

59. Aici este de menţionat, că reclamantul nu a negat faptul că a avut anterior litigii cu pârât, care s-au soldat cu pronunţarea unor hotărâri. Ca urmare, opinia pârâtului precum că *a fost pedepsit din cauza lui Zuzu Valeriu, care a luat bani de pe spinarea lui, că nu trebuia să se lege cu reclamant, că a avut judecăţi cu acesta, că-i prosteşte lumea, că l-a amăgit cu terenul*, informaţia, care se pretinde a fi defăimătoare pentru reclamant/apelant, reprezintă nu altceva decât nişte judecăţi de valoare. Iar, la caz, cerinţa de a dovedi adevărul judecăţilor de valoare, încalcă însăşi libertatea de opinie, care este o parte fundamentală a dreptului asigurat de articolul 10 al Convenţiei (cazul Jerusalem *vs* Austria, nr.26958/95, par.42, CEDO 2001-11).

60. În context, cu referire la declaraţiile lui Bandalac Ion, Colegiul civil consideră juste concluziile instanţei de fond, precum că expresiile folosite de pârât la adresa reclamantului, reprezintă opinia primului despre persoana ultimului, care s-a format reieşind din conflictul aferent terenurilor agricole, avut loc între Bandalac Ion şi Zuzu Valeriu. Iar, potrivit Dex-ului, aceste cuvinte nu fac parte din categoria cuvintelor necenzurate şi determină persoana ca un om prost-crescut, grosolan şi care manifestă nerozie şi stupiditate.

61. Prin urmare, la caz, nu este necesară interferenţa în libertatea de exprimare în privinţa declaraţiilor invocate a fi defăimătoare, or, dreptul la libertatea de exprimare este aplicabil nu numai în cazul unei „informaţii" sau „idei" care sunt primite în mod favorabil sau privite ca inofensive sau ca o chestiune de indiferenţă, dar şi în cazul în care ofensează, şochează sau deranjează statul sau orice parte a comunităţii.

62. De asemenea, instanţa de apel ţine să menţioneze că *onoarea* este un sentiment complex, determinat de percepţia pe care fiecare persoană o are despre demnitatea sa, în timp ce *reputaţia* înseamnă felul în care o persoană este considerată în societate şi este dobândită prin modul exemplar în care persoana se comportă în societate.

63. Respectiv, orice atingere adusă demnităţii şi reputaţiei persoanei - o expune pe aceasta excluderii într-o măsură mai mare sau mai mică din sfera relaţiilor sociale, iar lezarea onoarei presupune că persoana simte schimbarea opiniei societăţii despre sine.

64. După cum se constată la caz, reclamantul/apelant invocând că, relatarea răspândită pe reţele publice de către pârât, este una denigratoare, defăimătoare şi calomnioasă, care a adus atingeri imaginii sale în faţa rudelor, prietenilor, altor persoane care-l cunosc, contrar prevederilor legale menţionate, nu a demonstrat prin probe concludente că informaţia respectivă îi cauzează prejudiciu de imagine, că ultimul a fost exclus din sfera relaţiilor sociale şi că s-a schimbat opinia societăţii despre sine.

65. Iar, în virtutea legii, aspectul defăimător al informaţiei nu se prezumă, ci persoana care se consideră lezată urmează şi are obligaţia să dovedească că a suferit o atingere a personalităţi şi/sau a reputaţiei.

66. Este necesar a se evidenţia că defăimătoare sunt considerate acele informaţii care relatează despre încălcarea legilor şi a normelor de convieţuire/normelor morale, făcând persoana să fie condamnată moral de opinia publică sau de unii indivizi în particular.

67. Din conţinutul informaţiei publicate pe canalul youtube şi pe portalul cu acces public crime-moldova.com, Completul judiciar constată că nu se utilizează careva fraze ce ar avea conotaţie de natură să afecteze onoarea sau reputaţia profesională a reclamantului/apelant respectiv, concluzia instanţei de fond cu privire la netemeinicia acţiunii este una corectă.

68. Prin urmare, Colegiul civil precizează că, afirmaţia apelantului, nu este de natură să aducă o atingere onoarei, demnităţii şi reputaţiei profesionale a reclamantului/apelant, aşa cum, intimatul nu a folosit sintagme injurioase în raport cu reclamantul/apelant, în circumstanţele enunţate supra.

69. Mai mult, în condiţiile speţei, nu se poate determina reţinerea relei-credinţe a intimatului, afirmaţiile acestuia, în sine, constituind judecăţi de valoare, a căror veridicitate nu poate şi nu trebuie demonstrată. De altfel, colegiul civil constată că reclamantul/apelant nu a probat, că modalitatea de expunere a informaţiei şi formulările utilizate de pârât, denotă faptul că informaţiile au fost răspândite cu rea-credinţă şi cu intenţia de a-l descredita de reclamant în faţa opiniei publice.

70. Cu privire la cerinţele reclamantului/apelantul privind obligarea lui Bandalac Ion să dezmintă informaţiile defăimătoare, instanţa de apel le apreciază ca fiind nefondate, dat fiind faptul că pornind de la prevederile Legii cu privire la libertatea de exprimare, doar în urma constatării faptului că informaţiile sunt defăimătoare şi false, instanţa de judecată decide asupra obligării pârâtului la dezminţirea informaţiei, corespunzător, instanţa de apel conchide că, la caz nu s-a constatat faptul că informaţiile expuse de Bandalac Ion, au un caracter defăimător, pe cale de consecinţă urmează a fi respinsă şi pretenţia cu privire la obligarea pârâtului să dezmintă informaţiile, publicate pe canalul youtube https://www.youtube.com/watch?v=_8OcHufV9VI&t=2s şi pe portalul cu acces public crime-moldova.com https://crime-moldova.com/2023/08/06/video-istoria-unei-afaceri-puse-pe-brancisau-de-ce-pleaca-moldovenii-peste-hotare.

71. În continuare, se reține, că potrivit art.1998 alin.(1) Cod civil, cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune.

72. Iar conform art.2036 alin.(1) Cod civil, în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum și în alte cazuri prevăzute de lege, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparația prejudiciului prin plata de despăgubiri.

73. Respectiv, Colegiul conchide asupra netemeiniciei acțiunii de reparare a prejudiciului, înaintate de Zuzu Valeriu, și consideră că aceasta corect a fost respinsă, or, reclamantul nu este îndreptățit să solicite compensarea prejudiciului moral, deoarece nu au fost constatate careva atingeri aduse drepturilor acestuia.

74. În plus, se reține că apelantul, utilizând calea de atac, nu a prezentat nici în instanța de apel probe, pe care nu a avut posibilitatea să le prezinte instanței de fond și care ar fi de natură să răstoarne concluziile expuse în hotărârea contestată.

75. Prin urmare, criticile aduse de către apelant, însoțite de argumentarea circumstanțelor de fapt ale cauzei, percepute din propriul punct de vedere, nu pot duce la admiterea apelului, fapt ce denotă caracterul declarativ al apelului, fiind lipsit de esență, care evidențiază simplul fapt al dezacordului apelantului cu soluția dată de instanța de judecată, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a apelului.

76. Distinct de cele expuse și având în vedere faptul că circumstanțele cauzei au fost constatate de către prima instanță și nu este necesară verificarea suplimentară a careva dovezi, Colegiul civil al Curții de Apel Nord ajunge la concluzia de a respinge apelul și de a menține hotărârea contestată.

77. În conformitate cu art.385 lit.a) CPC, Colegiul civil și de contencios administrativ al Curții de Apel Nord,-

d e c i d e :

Se respinge cererea de apel declarată de Zuzu Valeriu, în persoana reprezentantului, avocat Barbăscumpă Dumitru.

Se menține hotărârea judecătoriei Drochia, sediul Glodeni din 08 mai 2024, adoptată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Zuzu Valeriu către Bandalac Ion cu privire la apărarea onoarei și demnității și încasarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este definitivă, însă poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de 2 luni de la comunicarea deciziei integrale, prin intermediul Curții Supreme de Justiție.

Președintele ședinței Stanislav Grosu

Judecătorii Alina Țihonschi

Radu Holban